

Damızlık Kızın Öyküsü'nün yazarı

MARGARET ATWOOD

Kalpten

Şiir

Çeviren:
Nuray
Önoğlu



Margaret Atwood, Kanadalı şair, yazar, eleştirmen, denemeci, feminist ve çevre aktivisti.

Özellikle “ütopya” ve “distopya” kavramlarını birleştirerek “üstopya” adını verdiği kendine özgü bilimkurgu türündeki romanlarıyla tanındı. *Kör Suikastçı* (Booker Ödülü), *Tufan Zamanı*, *Antilop ve Flurya*, *Damızlık Kızın Öyküsü*, *Nam-ı Diğer Grace*, *Cadı Tohumu*, *Kalp Gidince*, *DelliÂddem*, *Evlenilecek Kadın*, *Âdem’den Önceki Yaşam* ve *Kedi Gözü* ve *Yaşlı Bebekler* gibi romanları Türkçede de yayımlandı.

Atwood, 2017’de Alman Kitap Basım ve Yayıncıları Derneği Borsa Birliği tarafından verilen Barış Ödülü’ne layık görüldü.

Atwood, *Damızlık Kızın Öyküsü*’nün devamı niteliğindeki *Ahitler*’le 2019 Booker Ödülü’nü aldı ve bu ödülü ikinci kez kazanan dördüncü yazar oldu.

DOĞAN KİTAP TARAFINDAN YAYIMLANAN DİĞER KİTAPLARI

Yaşlı Bebekler
Çırak Sihirbaz
Kedi Gözü
Âdem'den Önceki Yaşam
Ölülerle Uzlaşmak
Ahitler
Evlenilecek Kadın
Kalp Gidince

Nam-ı Diğer Grace
Cadı Tohumu
Kör Suikastçı
Damızlık Kızın Öyküsü
Antilop ve Flurya (DelliÂddem Üçlemesi 1)
Tufan Zamanı (DelliÂddem Üçlemesi 2)
DelliÂddem (DelliÂddem Üçlemesi 3)

KALPTEN

Orijinal adı: Dearly

© Q. W. Toad Ltd. 2020

Yazan: Margaret Atwood

İngilizce aslından çeviren: Nuray Önoğlu

Yayına hazırlayan: Aslı Güneş

Yayın hakları: © 2025 Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Ticaret A.Ş.

Bu eserin bütün hakları şaklıdır. Yayınevinden yazılı izin alınmadan kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

1. baskı / Aralık 2025 / ISBN 978-625-5683-59-5

Sertifika no: 44919

Kapak tasarımı: Geray Gençer

Sayfa uygulama: Yeşim Ercan Aydın

Baskı: Ayhan Matbaa Basım San. Tic. Ltd. Şti.

Mahmutbey Mah. 2622 Sok. No: 6/41

Bağcılar - İSTANBUL

Tel. (212) 445 32 38 / Faks (212) 445 05 63

Sertifika no: 44870

Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Ticaret A.Ş.

19 Mayıs Cad. Golden Plaza No. 3, Kat 10, 34360 Şişli - İSTANBUL

Tel. (212) 373 77 00 / Faks (212) 355 83 16

www.dogankitap.com.tr / editor@dogankitap.com.tr / satis@dogankitap.com.tr

Kalpten

Margaret Atwood

DOĞAN KİTAP
ÖRNEKTİR

Çeviren: Nuray Önoğlu

Okuyucularım,

Ailem,

Yanımda olan ve artık olmayan arkadaşlarım,

Ve daima Graeme Gibson için.

Sevgili Okurlar,

Yakın geçmişte, ergenliğimde ve üniversite öğrencisi olduğum yıllarda yazdıklarımı sakladığım çekmeceyi elden geçiriyordum. O zamanlar da hep bir şeyler yazardım: kurgu, deneme, oyun. Ve şiirler: bitmiş, bitmemiş, kısmen bitmiş. Çoğu oldukça kötüydü ama sayıları fazlaydı. Bazıları itinayla pulu yapıştırılmış iade zarfları eşliğinde, umutla dergilere yollanmış ve çoğu kez o zarfla geri gönderilmişti. Bu şiirlerin pek çok konusu vardı: Şakayıklar, 1956 Macar Devrimi, kış, kesilmiş başlar... Bilindik şeyler.

Şiirler mürekkeple, kurşunkalemle, tükenmezkalemle –elime ne geçtiyse onunla– çok çeşitli kâğıtlara yazılmıştı: çizgili, düz, beyaz, sarı, mavi... Yine elime ne geçtiyse ona. *Kalpten'*deki şiirlerin elde yazılmış orijinallerine bakarken, hiçbir zaman bazı yöntemler öğrenebileceğim dersler almadığımdan, yöntemlerimin değişmediğini görüyorum. Ellilerin sonunda Kanada'da öyle dersler yoktu.

Elyazısıyla yazılmış şiirleri, şiir kitaplarının arasında, bir çekmecede biriktirirdim. Bazılarının üzerinde çalışır, dört parmağımla yazdığım daktiloda yeniden yazar, düzeltir, yeniden daktilo ederdim. Zaman zaman, daktilo ettiğim şiirleri yere yazardım –tıpkı *Küçük Kadınlar* filminde Jo'nun yazdığı sayfaları yayması gibi– sonra onları yeniden düzenler, eklemeler ve çıkarmalar yapar, üzerinde düşünürdüm.

*Kalpten'*deki şiirlerde de böyle oldu. Elde yazıldı, çekmeceye kondu, daktilo edildi, gözden geçirildi. Bu şiirler 2008-2019 yılları arasında yazıldı. O on bir yıl boyunca dünyada durum kötüye gitti. Bu arada ben de yaşlandım. Çok yakınım olan insanlar öldü.

Şiir insan varoluşunun özüyle uğraşır: yaşam, ölüm, yenilenme, değişim; yanı sıra haklılık ve haksızlık, adaletsizlik ve bazen de adalet. Bütün çeşitliliğiyle hayat. Hava durumu. Zaman. Hüzün. Neşe. Ve kuşlar. Bu şiirlerde eskisine kıyasla daha çok kuş var. Bir sonraki şiir kitabımda, eğer öyle bir kitap yazarsam, daha fazla kuş olmasını diliyorum; ayrıca dünyada da daha fazla kuş olmasını diliyorum.

Hepimiz dileyelim.

Margaret

Çevirmenin Notu

Bu kitabın çevirisi sürecinde teşvikleri, yardımları ve destekleri için teşekkür borçlu olduğum kimseler var: İlkin beni bu işin altından kalkabileceğime ikna eden editörüm Aslı Güneş'e kalpten teşekkür ederim. Onun ısrarı olmasa bu çapta bir şiir çevirisi yapmaya hiçbir zaman cesaret edemeyebilirdim.

Çeviri sürecinde sevgili arkadaşım Ekrem Düzen'in yardımları, katkıları ve teşviki yaşamsaldı; beni bu işin altından kalkabileceğime ikna edenlerden biri de o oldu. Sevgili arkadaşım Ülkü Başaran önerileriyle katkıda bulundu. Sevgili arkadaşım Osman Konuk ve sevgili eşim Ergun Tavlan çeviri bittiğinde dosyayı okuyarak çok kritik ve yerinde eleştiri ve önerilerde bulundular. Hepsine, ayrı ayrı kalpten teşekkür ederim.

Graeme'e, yokluğunda

İçindekiler

I

Geç Kalmış Şiirler	21
Hayalet Kedi.....	22
Tuz	23
Pasaportlar.....	24
Kar Fırtınası.....	25
Hindistancevizi.....	27
Hatıra Eşyalar	28
Teneke Kadın Bir Mesaj Alıyor	30
Ya Hiç Boşluk Olmasaydı	31

II

Sağlık Bilgisi Dersi (1953).....	35
Gündelik Yaşam Sahneleri.....	36
Prenses Giysileri	37
Ağustosböcekleri	40
Çift Girişli Sümüklüböcek Seksi.....	41
Başkalarının Seks Hayatı.....	43
İhanet.....	45
Frida Kahlo, Başmelek Mikail, Kül Çarşambası	46
Kassandra'nın Armağanı Geri Çeviresi Var.....	48
Gölge	49
Katledilen Kızkardeşlerimize Şarkılar	50

1. Boş Koltuk.....	50
2. Büyü.....	51
3. Öfke.....	52
4. Rüya.....	53
5. Kuş Ruhu.....	54
6. Kayıp.....	55
7. Hiddet.....	56
Final: Şarkı.....	57
Sevilenler	58
İskitleri Gün Yüzüne Çıkarmak	60

III

Eylül Mantarları.....	65
Balkabağından Kurukafa Oymak	67
Bir Dron Enkazı Tarıyor	68
Alevler İçinde.....	70
Kurtinsanlara Dair Güncelleme	72
Zombi	74
Uzaylılar Geliyor	76
Siren Kuluçkada	80
Örümcek İmzaları.....	82
Çeviri Konferansında.....	84

IV

Tüy.....	91
Ölümcül Işık Farkındalığı	92
Kuş Korkusu	93
Kurtlara Dair Kısa Notlar.....	94
Sofra Düzeni.....	96
Yeats'den Bir İlk Dize Üzerine Doğaçlama	97
"Kuzey Kutbunun Kalbi"	98

Plastisen Süit	101
1. Sahilde Kayaya Benzeyen Bir Nesne.....	101
2. Zayıf Umutlar	102
3. Yapraklar	103
4. Midway Adası Albatrosu	104
5. Editoryal Notlar	105
6. Büyücünün Çırağı.....	106
7. Balinalar.....	107
8. Küçük Robot	108
9. Parlak Taraf.....	110
Yağmurun Peşinde.....	111
Ah Çocuklar	113
Tanrıların Alacakaranlığı	114
Bu Fiyort Bir Göle Benziyor	116

V

Bir Gün.....	119
Hüzünlü Aletler.....	121
Kış Tatilleri	122
Sarımsak.....	124
Bay Aslanyürek.....	126
Görünmez Adam.....	127
Gümüş Pabuçlar	128
İçeriden	130
Kalp Durması	131
Büyüden Kurtulmuş Ceset.....	133
Kalpten.....	134
Böğürtlenler.....	137

I



GEÇ KALMIŞ ŞİİRLER

Bunlar geç kalmış şiirler.
Çoğu şiir öyledir
elbet: Çoktan vakti geçmiş,
tıpkı bir denizcinin yolladığı
ve o boğulduktan sonra gelen mektubu gibi.

Boşunadır böylesi mektuplar,
geç kalmış şiirler de onlara benzer.
Sulardan geçip gelmiş gibidirler.

Olan olmuştur artık:
savaş, güneşli gün, mehtapta
yaşanan o şehvetli an, veda öpücüğü. Şiir
kıyıya vurur, bir gemi enkazı gibi.

Ya da akşam yemeğine geç kalmış gibi:
tüm kelimeler ya soğumuş ya da tükenmiştir.
Rezil, hüsrana uğramış ve mağlup
yahut uzayıp gitmiş, direnmiş, meyus
terk edilmiş, ağlamış, perişan.
Aşk ve neşe bile: söylenmekten aşınmış şarkılar.
Paslanmış heceler. Eprimiş nakaratlar.

Geç, çok geç;
dans etmek için çok geç.
Yine de söyle şarkını elden geldiğince.
Işıkları aç: şarkını söyle,
söyle şarkını: durma.

HAYALET KEDİ

Kediler de bunar. Bunu biliyor muydunuz?
Bizimki bunadı. Siyahı değil, nevrotiğe bağlayıp
veterineri atlatacak kadar akıllı o.
Öteki, şu kürk manşon, tüy topağı.
Kaldırımlarda yaylanıp kıvranır
rastladığı yayaların pantolonlarına bıyıklarını sürterdi
gerçi akli diyebileğimiz şeyi
yitirmeye başladığında yapmıyordu artık bunu.
Geceleri mutfakta dolaşır,
kâh domatesten bir ısırık alırdı kâh olgun bir şeftaliden,
çörekten, yumuşamış bir armuttan.
Bunu mu yemeliyim?
Yok canım, hayır. Peki neyi? Peki nerede?
Sonra merdivenlerden çıkagelirdi usul adımlarla,
baykuş gözleriyle, sızlanıp inlerdi
çelimsiz, içli bir buharlı tren gibi: *mi-yooo! mi-yooo!*
Öyle akli gidik ve silik. Ha, kim o?
Yatak odasının o giremesin diye
sımsıkı kapatılmış kapısını tırmalardı. *Alın beni içeriye,*
sarın sarmalayın, kimdim söyleyin bana.
Olacağı yok. Mırlama yok. Huzur yok. Dön geri yemek
odasının kuytusuna
sonra bir içeri, bir dışarı, kimsesiz, terk edilmiş.
Olur ya ben de düşersem bu hale, tüylenirsem,
başlarsam ulumaya, yanıp yakılmaya,
tırmalarsam kulaklarınızı:
Kim olduğumu söylersem söyleyeyim
yahut sizi nasıl sevdiğimi,
kapıyı kilitleyin. Pencereyi sürgüleyin.

Arkana bakma derler:

Yoksa tuza dönüşürsün.

Varsın olsun. Ne diye bakmayacakmışım?

Işıl ısl değil miydi?

Güzel değil miydi, geride kalan?

Dokunaklı, oyunbaz, bilge ama aynı zamanda *Kalpten* şiirler...

Bir kedi geçiyor şiirden, sonra bir sümüklüböcek, derken denizkızları ve kurtinsanlar. Dostlar, sevgililer, katledilen kızkardeşler, yitip giden doğa... Atwood'un olağanüstü büyüünde sıradan nesneler ve anlar dile geliyor. Hepsi hafızanın, unutuşun ve hatırlamanın içinden geçip ulaşıyor bize, hep bir ağızdan gündelik hayatın şiirini fısıldamak üzere. Hayat yine o baş döndürücü yaşam ve ölüm döngüsünde; yok olup gidenlerse hep yaşamın kıyısında, yanı başımızda. Şiir bunu söylüyor bize...

Atwood romanlarında olduğu gibi şiirlerinde de sade, çıplak, dürüst ve KALPTEN.

Yılım Kitabı – *Observer*, *Financial Times*

